

خانم اخوان دبیرستان هیأت امنایی امام جعفر صادق (ع) عربی (۱) درسنامه درس دوم
انواع عدد

اعداد به دو دسته اصلی (شمارشی) و ترتیبی تقسیم می شوند.

۱- اعداد اصلی (شمارشی) : عددهایی که برای شمردن به کار می روند و تعداد را بیان می کنند که معادل اعداد (یک، دو، سه، چهار...) در فارسی است.

۲- اعداد ترتیبی : اعدادی که برای بیان ترتیب، نوبت و مقام به کار می رود و معادل اعداد (یکم، دوم، سوم، سومین، چهارم، چهارمین...) است و با «أَم و أَمین» بیان می شوند.

معدود : به اسمی که مورد شمارش قرار می گیرد معدود گفته می شود. پنج کتاب : عدد + معدود
در ادامه نکات مربوط به اعداد در ۹ قسمت گفته می شود.

- ۱- اعداد ۱ و ۲ ۲- اعداد ۳ تا ۱۰ ۳- اعداد ۱۱ و ۱۲ ۴- اعداد ۱۳ تا ۱۹
۵- اعداد ۲۰، ۳۰، ۴۰... تا ۹۰ «عقود»
۶- اعداد ۲۱ و ۲۲ - ۳۱ و ۳۲ و.....
۷- اعداد ۲۳ تا ۲۹ - ۳۳ تا ۳۹ و.....
۸- عدد ۱۰۰ ۹- اعداد سه رقمی

بخش اول : ۱ و ۲

مذکر: واحد على المنضدة كتابٌ واحدٌ . اثنان - اثنین اِشْرَيْتُ كِتَابَيْنِ اِثْنَيْنِ .

مؤنث: واجدة قَرَأْتُ صَفْحَةً وَاحِدَةً . اِثْنَتَانِ - اِثْنَتَيْنِ عِنْدِي أُخْتَانِ اِثْنَتَانِ .

شيوه نگارش در عدد ۱ و ۲: معدود + عدد تلميذٌ واحدٌ غَزَّالَتَانِ اِثْنَتَانِ

این اعداد برای معدود خود در حکم صفت هستند و تابع معدود هستند. مثلاً در جنس، اعراب...

عدد ۲ حکم اعداد مثنی را می گیرد و با «ان و -ین» می آید.

بخش دوم : ۳ تا ۱۰

مذکر: ثلاث، أربع، خمس، ست، سبع، ثمانی، تسع، عشر

مؤنث: ثلاثة، أربعة، خمسة، ستة، سبعة، ثمانية، تسعة، عشرة

كُلُّ أُسْبُوعٍ لَهُ ، سَبْعَةُ أَيَّامٍ . هر هفته ۷ روز دارد .

شيوه نگارش در اعداد ۳ تا ۱۰ : عدد + معدود همانند فارسی

سَبْعُ مَجَلَّاتٍ : ۷ مجله سِتُّ فَلَاحَاتٍ : ۶ کشاورز أَرْبَعُ طَالِبَاتٍ : ۴ دانش آموز

اگرچه معدود جمع است ولی مانند فارسی آن را مفرد ترجمه می کنیم. ترجمه نادرست: ۷ مجله ها

اگر در ظاهر عدد یک «ة» اضافه یا کم شود، تأثیری در آن عدد ندارد.

نمونه برای اعداد ۳ تا ۱۰

- ۳- اِشْتَرَيْتُ ثَلَاثَةَ اَقْلَامٍ . (قَلَم)
جاءت ثلاث تلميذات . (تلميذة)
- ۴- قَرَأْتُ اَرْبَعَةَ كُتُبٍ . (كِتَاب)
اَكْرَمْتُ اَرْبَعَ طَبِيبَاتٍ . (طَبِيبَة)
- ۵- صُمْتُ خَمْسَةَ اَيَّامٍ . (يَوْم) روزه گرفتم
فِي مَدِينَتِنَا خَمْسُ قِمَمٍ . (قِمَّة) قلعه
- ۶- قَرَأْتُ الْكِتَابَ فِي سِتَّةِ اَشْهُرٍ . (شَهْر)
قَرَأْتُ سِتَّ سَاعَاتٍ . (سَاعَة)
- ۷- اَكْرَمْتُ سَبْعَةَ فَائِزِينَ . (فَائِز)
اِشْتَرَيْتُ سَبْعَ مَجَلَّاتٍ . (مَجَلَّة)
- ۸- عُمُرُهَا ثَمَانِيَةُ اَشْهُرٍ . (شَهْر)
فِي الصُّورَةِ ثَمَانِي شَجَرَاتٍ . (شَجَرَة)
- ۹- رَأَيْتُ تِسْعَةَ رِجَالٍ . (رَجُل)
فِي مَنزِلِنَا تِسْعَ عُرُوفٍ . (عُرْفَة)
- ۱۰- فِي الْمَكْتَبَةِ عَشْرَةُ رِجَالٍ . (رَجُل)
فِي شَارِعِنَا عَشْرُ شَجَرَاتٍ . (شَجَر)

بخش سوم: عدد ۱۱ و ۱۲

- مذكر: اَحَدَ عَشَرَ / اِثْنَا عَشَرَ / اِثْنَيْ عَشَرَ
مؤنث: اِحْدَى عَشْرَةَ / اِثْنَتَا عَشْرَةَ / اِثْنَتَيْنِ عَشْرَةَ
- ۱۱- رَأَيْتُ اَحَدَ عَشَرَ كُوْكِبًا . رَأَيْتُ اِحْدَى عَشْرَةَ نَجْمَةً .
فِي مَدِينَتِنَا اِحْدَى عَشْرَةَ مَكْتَبَةً .
- ۱۲- اِشْتَرَيْتُ اِثْنَيْ عَشَرَ قَلَمًا . سَافَرْتُ اِلَى اِثْنَتَيْنِ عَشْرَةَ مَدِينَةً .
دَخَلْتُ الْمَسْجِدَ اِثْنَتَا عَشْرَةَ طَالِبَةً .

شبهه نگارش در اعداد ۱۲ و ۱۱ : عدد + معدود همانند فارسی
هر دو جزء عدد از نظر جنس مانند معدود هستند .

بخش چهارم: ۱۳ تا ۱۹

- مذكر: ثَلَاثَ عَشْرَةَ ، اَرْبَعَ عَشْرَةَ ، خَمْسَ عَشْرَةَ ، سِتَّ عَشْرَةَ ، سَبْعَ عَشْرَةَ ، ثَمَانِيَةَ عَشْرَةَ ، تِسْعَ عَشْرَةَ
مؤنث: ثَلَاثَةَ عَشْرَةَ ، اَرْبَعَةَ عَشْرَةَ ، خَمْسَةَ عَشْرَةَ ، سِتَّةَ عَشْرَةَ ، سَبْعَةَ عَشْرَةَ ، ثَمَانِيَةَ عَشْرَةَ ، تِسْعَةَ عَشْرَةَ

شبهه نگارش در اعداد ۱۳ تا ۱۹ : عدد + معدود همانند فارسی

همان طور که در فارسی بین اعداد ۱۳ تا ۱۹ « و » نمی آوریم ، در عربی هم « و » نمی آوریم .

كان ثلاثة عشر زورقاً في البحر. ۱۳ قایق در دریا بود.

كانت ثلاث عشرة سفينة في البحر. ۱۳ کشتی در دریا بود . عُمُرُكِ سِتَّةَ عَشْرَةَ عَامًا . ۱۶ سال داری.

هر دو جزء به صورت ثابت با حرکت - فتحه می آید.

✚ اگر یک جزء «ة» داشت جزء دیگر ندارد. (دار و ندار است)

(البته همه اینها مرتبط با قوانین مطابقت عدد و معدود است که جزء اهداف آموزشی شما نیست ولی می توانید با مثال هایی که گفته ام خودتان قوانین را کشف کنید.)

مثال برای اعداد ۱۳ تا ۱۹ :

۱۳- قَرَأْتُ ثَلَاثَ عَشْرَةَ مَجَلَّةً .	قَرَأْتُ ثَلَاثَةَ عَشَرَ كِتَابًا .
۱۴- قَرَأْتُ أَرْبَعَ عَشْرَةَ مَجَلَّةً .	قَرَأْتُ أَرْبَعَةَ عَشَرَ كِتَابًا .
۱۵- قَرَأْتُ خَمْسَ عَشْرَةَ مَجَلَّةً .	قَرَأْتُ خَمْسَةَ عَشَرَ كِتَابًا .
۱۶- قَرَأْتُ سِتَّ عَشْرَةَ مَجَلَّةً .	قَرَأْتُ سِتَّةَ عَشَرَ كِتَابًا .
۱۷- قَرَأْتُ سَبْعَ عَشْرَةَ مَجَلَّةً .	قَرَأْتُ سَبْعَةَ عَشَرَ كِتَابًا .
۱۸- قَرَأْتُ ثَمَانِيَةَ عَشْرَةَ مَجَلَّةً .	قَرَأْتُ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ كِتَابًا .
۱۹- قَرَأْتُ تِسْعَ عَشْرَةَ مَجَلَّةً .	قَرَأْتُ تِسْعَةَ عَشَرَ كِتَابًا .

بخش پنجم : اعداد عقود از ۲۰ تا ۹۰

✚ شیوه نگارش در اعداد عقود : عدد + معدود همانند فارسی

✚ برای مذکر و مؤنث یکسان به کار می رود .

از نظر شکل ظاهری مانند جمع مذکر سالم با « وَنَ / يَنْ » نوشته می شود .

عدد :	۲۰	۳۰	۴۰	۵۰	۶۰	۷۰	۸۰	۹۰
عقود :	عِشْرُونَ	ثَلَاثُونَ	أَرْبَعُونَ	خَمْسُونَ	سِتُّونَ	سَبْعُونَ	ثَمَانُونَ	تِسْعُونَ
	عِشْرِينَ	ثَلَاثِينَ	أَرْبَعِينَ	خَمْسِينَ	سِتِّينَ	سَبْعِينَ	ثَمَانِينَ	تِسْعِينَ

مثال برای اعداد عقود:

۲۰- قَرَأْتُ عِشْرِينَ مَجَلَّةً .	قَرَأْتُ عِشْرِينَ كِتَابًا .
۳۰- قَرَأْتُ ثَلَاثِينَ مَجَلَّةً .	قَرَأْتُ ثَلَاثِينَ كِتَابًا .
۴۰- قَرَأْتُ أَرْبَعِينَ مَجَلَّةً .	قَرَأْتُ أَرْبَعِينَ كِتَابًا .
۵۰- قَرَأْتُ خَمْسِينَ مَجَلَّةً .	قَرَأْتُ خَمْسِينَ كِتَابًا .
۶۰- قَرَأْتُ سِتِّينَ مَجَلَّةً .	قَرَأْتُ سِتِّينَ كِتَابًا .

بخش ششم : اعداد ۲۱ و ۲۲ / ۳۱ و ۳۲

فرمول : عدد یکان + و + عقود + معدود

همان طور که در فارسی بین این اعداد « و » می آوریم در عربی هم بین یکان و دهگان « و » می آوریم (بیشتر بدانیم : به همین دلیل به اینها اعداد معطوف می گویند .)

۲۱- مذکر : عِنْدِي وَاحِدٌ وَ عَشْرُونَ صَدِيقًا . مؤنث : عِنْدِي وَاحِدَةٌ وَ عَشْرُونَ صَدِيقَةً .

۲۲- مذکر : اِثْنَانِ وَ عَشْرُونَ مؤنث : اِثْنَانِ وَ عَشْرُونَ

اِثْنَيْنِ وَ عَشْرِينَ (همان ان و-ین مثنی است.)

على المِنْصَدَةِ اِثْنَانِ وَ عَشْرُونَ كِتَابًا . على المِنْصَدَةِ اِثْنَانِ وَ عَشْرُونَ مَجَلَّةً .

قَرَأْتُ اِثْنَيْنِ وَ عَشْرِينَ كِتَابًا . قَرَأْتُ اِثْنَيْنِ وَ عَشْرِينَ مَجَلَّةً .

دقت کنید برای نوشتن این اعداد از راست به چپ می نویسیم ولی برای خواندن و فهمیدن این اعداد ، از چپ به راست می خوانیم .

بیست و یک : واحدٌ و عَشْرُونَ

نوشتن : یکان + و + دهگان خواندن : دهگان + و + یکان

بخش هفتم : اعداد ۲۳ تا ۲۹ / ۳۳ تا ۳۹

فرمول : عدد یکان + و + عقود + معدود

همان طور که در فارسی بین این اعداد « و » می آوریم در عربی هم بین یکان و دهگان « و » می آوریم (بیشتر بدانیم : به همین دلیل به اینها اعداد معطوف می گویند .)

۲۳- قَرَأْتُ ثَلَاثَ وَ عَشْرِينَ مَجَلَّةً . قَرَأْتُ ثَلَاثَةَ وَ عَشْرِينَ كِتَابًا .

۲۴- قَرَأْتُ أَرْبَعَ وَ عَشْرِينَ مَجَلَّةً . قَرَأْتُ أَرْبَعَةَ وَ عَشْرِينَ كِتَابًا .

۲۵- قَرَأْتُ خَمْسَ وَ عَشْرِينَ مَجَلَّةً . قَرَأْتُ خَمْسَةَ وَ عَشْرِينَ كِتَابًا .

۲۶- قَرَأْتُ سِتَّ وَ عَشْرِينَ مَجَلَّةً . قَرَأْتُ سِتَّةَ وَ عَشْرِينَ كِتَابًا .

۲۷- قَرَأْتُ سَبْعَ وَ عَشْرِينَ مَجَلَّةً . قَرَأْتُ سَبْعَةَ وَ عَشْرِينَ كِتَابًا .

۲۸- قَرَأْتُ ثَمَانِيَةَ وَ عَشْرِينَ مَجَلَّةً . قَرَأْتُ ثَمَانِيَةَ وَ عَشْرِينَ كِتَابًا .

۲۹- قَرَأْتُ تِسْعَ وَ عَشْرِينَ مَجَلَّةً . قَرَأْتُ تِسْعَةَ وَ عَشْرِينَ كِتَابًا .

✚ دقت کنید برای نوشتن این اعداد از راست به چپ می نویسیم ولی برای خواندن و فهمیدن این اعداد ، از چپ به راست می خوانیم .

تِسْعَةٌ وَ تِسْعُونَ ۹۹

ثَمَانِيَةٌ وَ ثَلَاثِينَ ۳۸

نوشتن : یکان + و + دهگان
خواندن : دهگان + و + یکان

بخش هشتم : عدد ۱۰۰ (مائة - مئة)

✚ شیوه نگارش در عدد مئة : عدد + معدود همانند فارسی

✚ برای مذکر و مؤنث یکسان به کار می رود .

كَتَبْتُ مِئَةَ مَقَالَةٍ . كَتَبْتُ مِئَةَ كِتَابٍ .
فی المَدْرَسَةِ مِئَةَ طَالِبٍ . فی المَدْرَسَةِ مِئَةَ طَالِبٍ .

بخش نهم : اعداد سه رقمی :

✚ برای نوشتن و خواندن اعداد سه رقمی ، باید اول صدگان را بیاوریم و بعد دو رقم بعدی را طبق

قاعده (یکان + و + دهگان) بنویسیم .

مجله ۱۶۵ کتاب ۴۲۳

مِئَةٌ وَ خَمْسٌ وَ سِتُّونَ مَجَلَّةٌ أَرْبَعِمِئَةٌ وَ ثَلَاثَةٌ وَ عِشْرُونَ كِتَابًا .

صدگان + و + یکان + و + دهگان صدگان + و + یکان + و + دهگان

✚ دقت کنید هر عددی که در فارسی آن حرف «و» است ، در عربی آن هم حرف « و » است .

اعداد ترتیبی :

اعدادی که برای بیان ترتیب، نوبت و مقام به کار می رود و معادل اعداد (یکم ، دوم ، سوم ، سومین ، چهارم ، چهارمین ...) است و با «أَم و أمين» بیان می شوند و برای اسم قبل از خود صفت هستند و از نظر جنس (مؤنث و مذکر) با معدود خود مطابقت دارند .

✚ شیوه نگارش اعداد ترتیبی : معدود + عدد

التَّمْرِينُ السَّابِعُ : تمرین هفتم الصَّفْحَةُ السَّادِسَةُ : صفحه ششم

اعداد ترتیبی ۱ تا ۱۰

مذکر : الأوَّل - الثَّانِي - الثَّلَاث - الرَّابِع - الخَامِس - السَّادِس - السَّابِع - الثَّامِن - التَّاسِع - العَاشِر

مؤنث : الأوَّلَى - الثَّانِيَةِ - الثَّلَاثَةِ - الرَّابِعَةِ - الخَامِسَةِ - السَّادِسَةِ - السَّابِعَةِ - الثَّامِنَةِ - التَّاسِعَةِ - العَاشِرَةِ

✚ اعداد ترتیبی با « ال » می آید و به جز عدد اول همه اعداد ترتیبی بر وزن « فاعِل » است .

اعداد ترتيبى ١١ تا ١٩

مذكر: الحادى عَشَرَ - الثانى عَشَرَ

الثالث عَشَرَ - الرابع عَشَرَ - الخامس عَشَرَ - السادس عَشَرَ - السابع عَشَرَ - الثامن - عَشَرَ التاسع عَشَرَ

مؤنث : الحادية عَشَرَ - الثانية عَشَرَ

الثالثة عَشَرَ - الرابعة عَشَرَ - الخامسة عَشَرَ - السادسة عَشَرَ - السابعة عَشَرَ - الثامنة عَشَرَ - التاسعة عَشَرَ

الدَّرْسُ الخامس عَشَرَ : درس پانزدهم الصفحة السابعة عَشَرَ : صفحه هفدهم

اعداد ترتيبى عقود :

اعداد عقود ترتيبى مانند عقود اصلى است با اين تفاوت كه همراه با « ال » است .

العِشْرُونَ الثَّلَاثُونَ الأَرْبَعُونَ الخَمْسُونَ السِّتُونَ السَّبْعُونَ الثَّمَانُونَ التِّسْعُونَ
العِشْرِينَ الثَّلَاثِينَ الأَرْبَعِينَ الخَمْسِينَ السِّتِينَ السَّبْعِينَ الثَّمَانِينَ التِّسْعِينَ

الدَّرْسُ العِشْرُونَ : درس بيستم الصفحةُ الثَّلَاثُونَ : صفحه سى ام

اعداد ترتيبى از ٢١ تا ٢٩ - ٣١ تا ٣٩

مذكر: الحادى وَ العِشْرُونَ - الثانى وَ العِشْرُونَ - الثالث وَ العِشْرُونَ - الرابع وَ العِشْرُونَ - الخامس وَ العِشْرُونَ

السادس وَ العِشْرُونَ - السابع وَ العِشْرُونَ - الثامن - وَ العِشْرُونَ - التاسع وَ العِشْرُونَ

مؤنث : الحادية وَ العِشْرُونَ - الثانية وَ العِشْرُونَ - الثالثة وَ العِشْرُونَ - الرابعة وَ العِشْرُونَ - الخامسة وَ العِشْرُونَ

السادسة وَ العِشْرُونَ - السابعة وَ العِشْرُونَ - الثامنة - وَ العِشْرُونَ - التاسعة وَ العِشْرُونَ

العشرون / العشرين به هر دو صورت درست است.

عدد ترتيبى ١٠٠

كُتِبَتْ المقالةُ المئةُ . مقاله صدم را نوشتم .

عملیات ریاضی:

برای بیان و نوشتن چهار عمل اصلی و عملیات ریاضی مربوط به آن طبق نمونه عمل کنید .

جمع + :	زائد	ثمانیة زائد خمسة يساوى = ثلاثة عشر	$8+5=13$
تفریق - :	ناقص	أربعة عشر ناقص عشر يساوى أربعة	$14-10=4$
ضرب × :	ضرب فى / فى / ضرب	سنة فى أحد عشر يساوى ستة و ستين	$6 \times 11 = 66$
تقسیم ÷ :	تقسيم على	مئة تقسيم على خمسة يساوى عشرين	$100 \div 5 = 20$
درصد % :	فى المئة ، بالمئة	خمسون فى المئة	50%

اعداد كسرى :

اعدادى كه بر وزن « فُعْل » است همان اعداد كسرى است. \pm
ثلث: يك سوم خمس: يك پنجم ربع: يك چهارم عشر: يك دهم

ساعت خوانی :

برای گفتن ساعت (بدون دقیقه) از اعداد ترتیبی استفاده می کنیم . \pm

الساعة السابعة : ساعت ۷ الساعة الحادية عشرة : ساعت ۱۱

برای گفتن ساعت به همراه دقیقه ؛ دقیقه را با عدد شمارشی بیان می کنیم . \pm

الساعة السابعة وَ النصف . الساعة السابعة وَ ثلاثون دقيقة . ۷:۳۰

الساعة السابعة وَ الربع . الساعة السابعة وَ خمس عشرة دقيقة . ۷:۱۵

الساعة السابعة إلا ربعا . الساعة السادسة وَ خمس وَ أربعون دقيقة . ۶:۴۵

الساعة السابعة وَ اثنان وَ عشرون دقيقة . ۷:۲۲